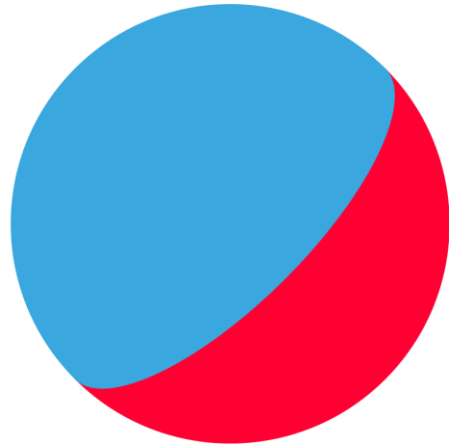

**ENERGIE
REGIO
NOORD
HOLLAND**

Inzet van gemeenten in de
interbestuurlijke werkwijze
Energiesysteem 2050 (IBW)

Augustus 2026

Werkwijze

- In dit rapport is de EXTRA inzet in kaart gebracht die de implementatie en uitvoering van de interbestuurlijke werkwijze van gemeenten vraagt.
- Op basis van het plan van aanpak IBW van de energieregio van juli 2026, zijn de rollen en taken (expertise) van gemeenten geïnventariseerd en is er een weging (capaciteit) aan toegekend. Dit is vervolgens besproken met enkele gemeenten en deelregio's.

Belangrijke aandachtspunten:

- Er zijn grote verschillen tussen gemeenten en de bestaande regionale samenwerkingen.
In dit onderzoek wordt gewerkt met inschattingen en aannames die voor elke gemeente anders zullen uitpakken. Daarom is het van belang om deze inschattingen met zoveel mogelijk gemeenten te toetsen. Het doel van dit rapport is om een globaal overzicht te krijgen van de extra inzet die nodig is per gemeente. Daarbij is onderscheid gemaakt tussen een grote gemeente, die naar verwachting meer taken zelf kan uitvoeren, en kleinere gemeenten, die meer afhankelijk zullen zijn van regionale samenwerking en provinciale ondersteuning.
- Afstemming in de deelregio is bij grotere gemeenten opgenomen als interne rol. Bij kleinere gemeenten is er vanuit gegaan dat deze rol in deelregionaal verband wordt opgepakt. Daar is een belangrijke aanname dat de kleinere gemeenten een goede deelregionale samenwerking hebben. Wanneer dit niet het geval is, zullen de kleinere gemeenten ook deelregionale taken moeten vervullen.

Conclusie

De interbestuurlijke werkwijze gaat veel extra inzet vragen van gemeenten, maar het biedt ook veel kansen voor integrale samenwerking, betere regionale afstemming en het in kaart brengen van de behoefte en noodzaak van het energiesysteem. Er zijn mensen en daardoor middelen nodig om dit goed te kunnen uitvoeren.

Leidraad voor gemeenten om dit rapport te kunnen toetsen:

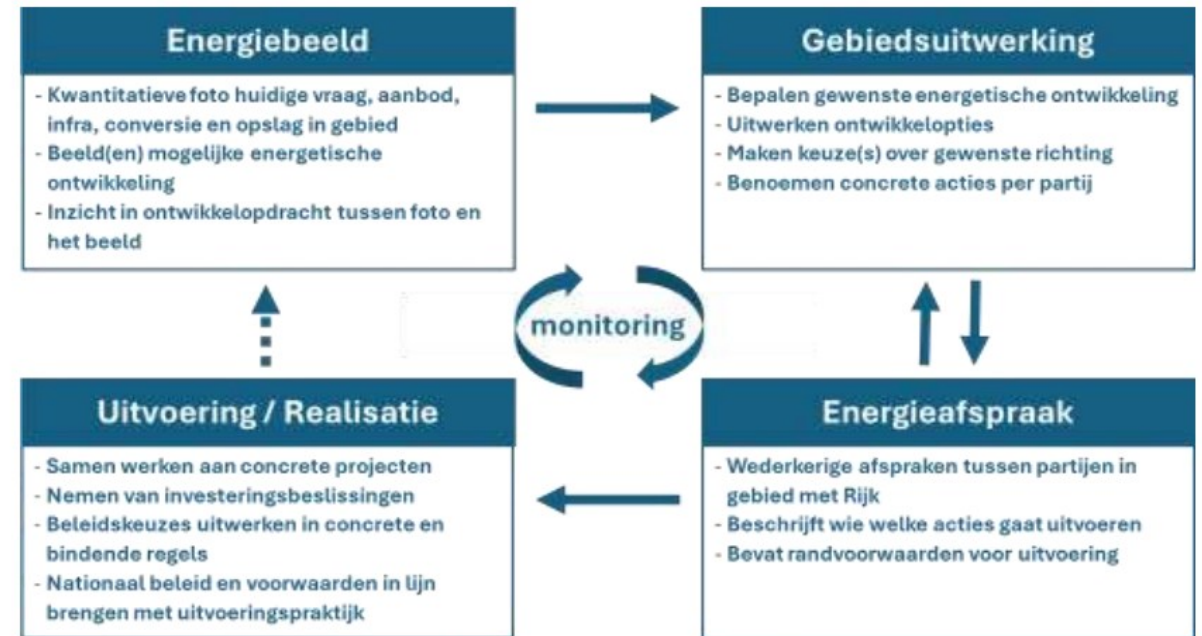
- Missen er nog taken in dit overzicht?
- Wat is de zwaarte van de extra inzet door dit traject?
- Door wie wordt dit uitgevoerd?
- Wat vraagt het van gemeenten om in deelregio verband samen te werken? Wat moet er nog worden georganiseerd? Wat is er al?
- Hoe is de integrale afstemming binnen de gemeente nu georganiseerd?

Het IBW

- Uniforme aanpak voor heel Nederland, opgenomen in [consultatieversie ISA](#)
- 4-stappenplan, elke 4 jaar herhalen
- Optelbaar en vergelijkbaar
 - input voor het NPE 2029
 - toets door het Rijk 'lukt het om alle energiebeelden in te passen in het landelijke energiesysteem'.

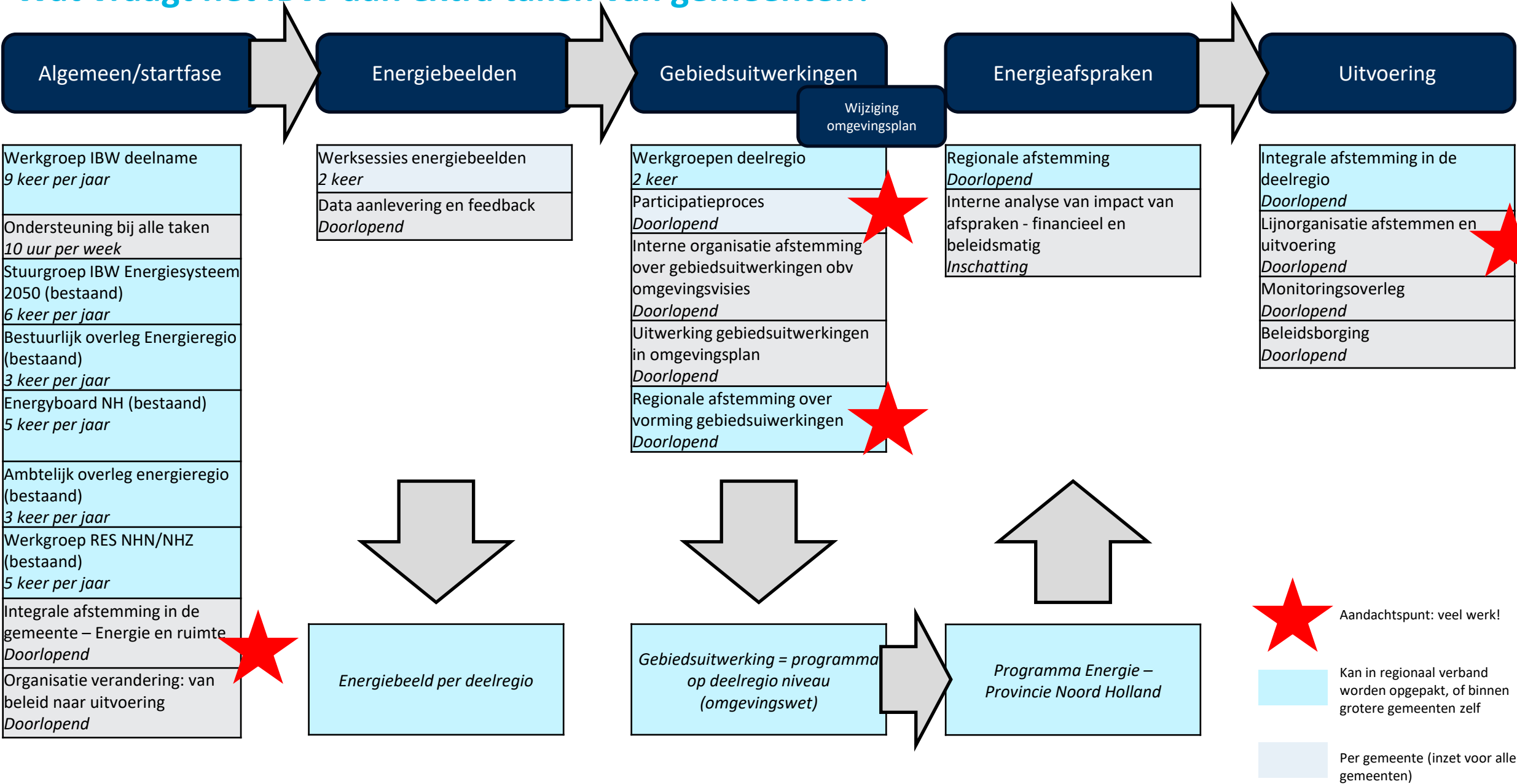
Landelijke kaders:

- In de IBW-afspraken zitten geen nieuwe energie- of klimaatdoelstelling.
- O.a. Nationaal Plan Energiesysteem (opgave per onderdeel van het energiesysteem), Programma Energiehoofdstructuur (benodigde ruimte en waar) en Nota Ruimte.

Figuur: Schematische weergave werkwijze

Wat vraagt het IBW aan extra taken van gemeenten?

Resultaten eerste gesprekken

- Missende taken in dit overzicht:
 - Verborgen werk door aanpassing van bestaande werkwijze (meer integrale afstemming, andere routes, etc.)
 - Implementatie in omgevingsplan – doorwerking van aangepast programma
 - Juridische ondersteuning Energiewet
 - Participatie voor alle uitwerkingen
 - Opzetten van regionale samenwerking als die er nog niet is. Vooral als bestuurlijk nog niet goed is geregeld.
 - Gebiedsuitwerking opstellen is grote opgave. Regionale afstemming en interne afstemming, proces hiervoor moet nog compleet worden ingericht. Ook juridisch ingewikkeld.
- Aandachtspunten:
 - Bestaand RES overleg regionaal kan niet zomaar vervallen. Net als domein overleggen. IBW is daarin wel echt een nieuwe extra taak en daarbij ook veel nieuwe overleggen.
 - Gemeenten zijn al overbelast door het proces van eerder aanvragen (1 oktober). Dit kan ook een kans zijn als input voor Energiebeeld. Wat is de status van het raadsbesluit over eerder aanvragen?
 - Energie moet niet leidend zijn, maar een onderdeel van de ruimtelijke ontwikkeling.
 - Wie maakt de keuzes als de gebiedsuitwerkingen niet aansluiten? Rol van provincie? Wat is dan de waarde van de gebiedsuitwerkingen?
 - Netcongestie verzachtende maatregelen versus niet verzachtend. Krijgt dat prioriteit in de weging van provinciaal programma energie?
 - Nationale belangen versus regionale belangen, hoe nemen we die mee in de gebiedsuitwerkingen?
- Nieuwe/ extra rollen:
 - Deelregio-coördinator / Deelregio samenwerker
 - Project/Programmamanagers
 - (Strategisch) Beleidsadviseur Energie – IBW /RO (integrale afstemming in de gemeente)
 - Participatie

- Conclusie:

Dit gaat veel extra inzet vragen van gemeenten, maar het biedt ook veel kansen voor integrale samenwerking, betere regionale afstemming en het in kaart brengen van de behoefte en noodzaak energiesysteem. **Er zijn mensen en daardoor middelen nodig om dit goed te kunnen uitvoeren.**

Overzicht van rollen

Rol	Toelichting
Deelregio-coördinator	Coördineert deelregionale afstemming, voorbereiding werkgroepen en verbinding met regionale governance.
Beleidsadviseur Energie	Gemeentelijke inhoudelijke trekker op energiebeleid en energiesysteemkeuzes, warmteprogramma.
Beleidsadviseur Ruimtelijke Ordening	Brengt ruimtelijke consequenties, NOVEX/Omgevingswet en ruimtelijke afwegingen in.
Beleidsadviseur Wonen	Verbindt IBW met woningbouw en ontwikkeling van wijken/gebieden.
Beleidsadviseur Economie/Bedrijvigheid	Brengt bedrijventerreinen, logistiek, industrie en grote energievraag in.
Beleidsadviseur Mobiliteit	Brengt laadinfra, mobiliteitshubs, logistiek en ruimtelijke mobiliteitsopgaven in waar relevant.
Communicatieadviseur	Ondersteunt informatievoorziening richting bestuur, raad en stakeholders.
Participatieadviseur	Ontwerpt en begeleidt participatie bij gebiedsuitwerkingen en uitvoeringskeuzes.
Financieel adviseur	Toetst financiële consequenties, bijdragen, businesscases en besluitvorming over middelen.
Project-/programmamanager	Stuurt uitvoering, planning, voortgang en samenhang met projecten.
Integraal coördinator energiesysteem	Verbindt energie met RO, wonen, economie, mobiliteit en uitvoering binnen de gemeentelijke organisatie.
Strategisch adviseur / concernstrateeg	Bewaakt integrale bestuurlijke lijn, prioritering en concernbrede afwegingen.
Bestuursadviseur	Bereidt college/raad/portefeuillehouder voor, inclusief annotaties, voorstellen en bestuurlijke routing.
Juridisch adviseur Omgevingswet	Toetst juridische borging in programma's, omgevingsinstrumenten, afspraken en eventuele MER-procedures.
Ondersteuning	Administratie, planning, systemen inregelen. 0,2FTE / 10uur p/w
Verborgene werk	10 - 15 procent toevoegen. - Nog niet toegevoegd.

Overzicht taken per gemeente 1/2

Fase	Overleg	Taak	Rollen	Verwachte Inzet
Startfase/ algemeen	Werkgroep RES NHN/NHZ (bestaand)	Meedenken over implementatie IBW, oa. input geven op startnotitie en PvA, input capaciteit en planning, etc.	Beleidsadviseur Energie; Beleidsadviseur Ruimtelijke Ordening; Strategisch adviseur / concernstrateeg	middel
	Stuurgroep IBW Energiesysteem 2050 (bestaand)	Sturing en coördinatie ambtelijk proces	Beleidsadviseur Energie; Beleidsadviseur Ruimtelijke Ordening; Strategisch adviseur / concernstrateeg; Bestuursadviseur	Laag
	Energyboard NH (bestaand)	Input op proces en samenwerkingsafspraken	Beleidsadviseur Energie; Beleidsadviseur Ruimtelijke Ordening; Strategisch adviseur / concernstrateeg; Bestuursadviseur	Laag
	Ambtelijk overleg energieregio (bestaand)	Afstemming IBW-proces en ophalen input	Beleidsadviseur Energie; Beleidsadviseur Ruimtelijke Ordening	Middel
	Integrale afstemming in de gemeente	Het organiseren van integrale afstemming tussen domeinen over ruimtelijke ontwikkelingen en energie	Beleidsadviseur Energie; Beleidsadviseur Ruimtelijke Ordening; Beleidsadviseur Wonen; Beleidsadviseur Economie/Bedrijvigheid; Beleidsadviseur Mobiliteit; Financieel adviseur; Strategisch adviseur / concernstrateeg	Hoog
	Werkgroep IBW	Input leveren op governance, randvoorwaarden en PvA, meedenken over implementatie IBW in de energieregio	Beleidsadviseur Energie; Beleidsadviseur Ruimtelijke Ordening; Strategisch adviseur / concernstrateeg; Bestuursadviseur	Middel
	Ondersteuning overall	Ondersteuning in admin, planning, etc.	Ondersteuning	Hoog
	Bestuurlijk overleg Energieregio (bestaand)	Regionale afstemming en voorbereiding op besluiten via huis van Thorbecke	Beleidsadviseur Energie; Beleidsadviseur Ruimtelijke Ordening; Strategisch adviseur / concernstrateeg; Bestuursadviseur	Middel
Energiebeelden	Data aanlevering	Aanleveren lokale plannen en data	Beleidsadviseur Energie; Beleidsadviseur Ruimtelijke Ordening; Beleidsadviseur Wonen; Beleidsadviseur Economie/Bedrijvigheid; Beleidsadviseur Mobiliteit	Middel
	Werksessies energiebeelden	Valideren en verrijken energiebeeld	Beleidsadviseur Energie; Beleidsadviseur Ruimtelijke Ordening; Beleidsadviseur Wonen; Beleidsadviseur Economie/Bedrijvigheid; Beleidsadviseur Mobiliteit; Communicatieadviseur; Participatieadviseur; Strategisch adviseur / concernstrateeg; Bestuursadviseur	Middel
Gebiedsuitwerking	Interne organisatie	Integrale afstemming binnen gemeente	Beleidsadviseur Energie; Beleidsadviseur Ruimtelijke Ordening; Beleidsadviseur Wonen; Beleidsadviseur Economie/Bedrijvigheid; Beleidsadviseur Mobiliteit; Project-/programmamanager; Strategisch adviseur / concernstrateeg; Bestuursadviseur	Hoog

Overzicht taken per gemeente 2/2

Fase	Overleg	Taak	Rollen	Verwachte inzet
Gebiedsuitwerking	Werkgroepen deelregio	Uitwerken scenario's en maatregelen	Beleidsadviseur Energie; Beleidsadviseur Ruimtelijke Ordening; Beleidsadviseur Wonen; Beleidsadviseur Economie/Bedrijvigheid; Beleidsadviseur Mobiliteit; Communicatieadviseur; Participatieadviseur; Financieel adviseur; Project-/programmamanager; Strategisch adviseur / concernstrateeg; Bestuursadviseur	Middel
	Werkgroep IBW	Integrale afweging en keuzevorming	Beleidsadviseur Energie; Beleidsadviseur Ruimtelijke Ordening; Beleidsadviseur Wonen; Beleidsadviseur Economie/Bedrijvigheid; Beleidsadviseur Mobiliteit; Strategisch adviseur / concernstrateeg; Bestuursadviseur	Hoog
	Participatieproces	Organiseren participatie stakeholders	Beleidsadviseur Energie; Beleidsadviseur Ruimtelijke Ordening; Beleidsadviseur Wonen; Beleidsadviseur Economie/Bedrijvigheid; Beleidsadviseur Mobiliteit; Communicatieadviseur; Participatieadviseur; Project-/programmamanager; Bestuursadviseur	Hoog
	Regionale ontwikkeling gebiedsuitwerking	Regionale afstemming en ontwikkeling van de gebiedsuitwerking tot 1 geheel.	Beleidsadviseur Energie; Beleidsadviseur Ruimtelijke Ordening; Beleidsadviseur Wonen; Beleidsadviseur Economie/Bedrijvigheid; Beleidsadviseur Mobiliteit; Communicatieadviseur; Participatieadviseur; Financieel adviseur; Project-/programmamanager; Strategisch adviseur / concernstrateeg; Bestuursadviseur	Hoog
	Uitwerking in omgevingsplan	Gebiedsuitwerkingen naar omgevingsplan	Beleidsadviseur Energie; Beleidsadviseur Ruimtelijke Ordening; Beleidsadviseur Wonen; Beleidsadviseur Economie/Bedrijvigheid; Beleidsadviseur Mobiliteit; Strategisch adviseur / concernstrateeg; Bestuursadviseur	Middel
Energieafspraken	Interne analyse	Doorrekenen impact afspraken	Beleidsadviseur Energie; Beleidsadviseur Ruimtelijke Ordening; Beleidsadviseur Wonen; Beleidsadviseur Economie/Bedrijvigheid; Beleidsadviseur Mobiliteit; Financieel adviseur; Project-/programmamanager; Strategisch adviseur / concernstrateeg; Bestuursadviseur	Middel
	Regionale afstemming	Inbrengen projecten en randvoorwaarden	Beleidsadviseur Energie	Middel
Uitvoering	Integrale afstemming in de deelregio	Integrale afstemming binnen gemeente en met deelregio	Beleidsadviseur Energie; Beleidsadviseur Ruimtelijke Ordening; Project-/programmamanager; Strategisch adviseur / concernstrateeg; Bestuursadviseur	Middel
	Beleidsborging	Doorvertaling naar omgevingsplan en programma's	Beleidsadviseur Energie; Beleidsadviseur Ruimtelijke Ordening; Beleidsadviseur Wonen; Beleidsadviseur Economie/Bedrijvigheid; Beleidsadviseur Mobiliteit; Communicatieadviseur; Participatieadviseur; Financieel adviseur; Project-/programmamanager; Strategisch adviseur / concernstrateeg; Bestuursadviseur	Middel
	Monitoring overleg	Monitoren voortgang en knelpunten	Beleidsadviseur Energie; Beleidsadviseur Ruimtelijke Ordening; Beleidsadviseur Wonen; Beleidsadviseur Economie/Bedrijvigheid; Beleidsadviseur Mobiliteit; Communicatieadviseur; Participatieadviseur; Financieel adviseur; Project-/programmamanager; Strategisch adviseur / concernstrateeg; Bestuursadviseur	Middel
	Lijnorganisatie	Uitvoeren integrale samenwerking in projecten en beleid	Beleidsadviseur Energie; Beleidsadviseur Ruimtelijke Ordening; Beleidsadviseur Wonen; Beleidsadviseur Economie/Bedrijvigheid; Beleidsadviseur Mobiliteit; Communicatieadviseur; Participatieadviseur; Financieel adviseur; Project-/programmamanager; Strategisch adviseur / concernstrateeg; Bestuursadviseur	Hoog

Overzicht met taken regionaal verband

Fase	Overleg	Taak	Rollen	Verwachte Inzet
Startfase/ algemeen	Werkgroep IBW	Input leveren op governance, randvoorwaarden en PvA, meedenken over implementatie IBW in de energieregio	Deelregio-coördinator; Juridisch adviseur Omgevingswet	Middel
	Ambtelijk overleg energieregio (bestaand)	Afstemming IBW-proces en ophalen input	Deelregio-coördinator	Middel
	Werkgroep RES NHN/NHZ (bestaand)	Meedenken over implementatie IBW, oa. input geven op startnotitie en PvA, input capaciteit en planning, etc.	Deelregio-coördinator	Middel
	Bestuurlijk overleg Energieregio (bestaand)	Regionale afstemming en voorbereiding op besluiten via huis van Thorbecke	Deelregio-coördinator	Hoog
	Stuurgroep IBW Energiesysteem 2050 (bestaand)	Sturing en coördinatie ambtelijk proces	Deelregio-coördinator	Laag
	Energyboard NH (bestaand)	Input op proces en samenwerkingsafspraken	Deelregio-coördinator	Middel
Energie- beelden	Werkgroep IBW	Bespreken implicaties energiebeeld voor de regio	Beleidsadviseur Energie; Beleidsadviseur Ruimtelijke Ordening; Bestuursadviseur	Laag
	Werksessies energiebeelden	Valideren en verrijken energiebeeld per regio	Deelregio-coördinator	Middel
Gebieds- uitwerkingen	Werkgroep IBW	Integrale afweging en keuzevorming voor de regio	Deelregio-coördinator; Juridisch adviseur Omgevingswet	Hoog
	Werkgroepen deelregio	Uitwerken scenario's en maatregelen voor de regio	Deelregio-coördinator; Juridisch adviseur Omgevingswet	Middel
Energie- afspraken	Regionale afstemming	Inbrengen projecten en randvoorwaarden	Deelregio-coördinator; Beleidsadviseur Ruimtelijke Ordening; Beleidsadviseur Wonen; Beleidsadviseur Economie/Bedrijvigheid; Beleidsadviseur Mobiliteit; Financieel adviseur; Strategisch adviseur / concernstrategie; Bestuursadviseur; Juridisch adviseur Omgevingswet	Hoog
	Interne analyse	Doorrekenen impact afspraken voor de regio	Juridisch adviseur Omgevingswet	Middel
Uitvoering	Integrale afstemming in de deelregio	Integrale afstemming binnen gemeente en met deelregio	Deelregio-coördinator; Beleidsadviseur Wonen; Beleidsadviseur Economie/Bedrijvigheid; Beleidsadviseur Mobiliteit; Juridisch adviseur Omgevingswet	Middel
	Monitoring overleg	Monitoren voortgang en knelpunten	Deelregio-coördinator	Laag

Bijlage - Uren per jaar: inschattingen per rol en per fase

Inzet gemeente met minimale regionale afstemming

Rol/Functie	Startfase/ algemeen	Energiebeelden	Gebiedsuitwerking	Energieafspraken	Uitvoering	TOTAAL uren/jaar	Wanneer vooraf nodig?
Deelregio afstemming	150	16	148	40	168	522	Uitvoering
Beleidsadviseur Energie / IBW	246	48	82	28	132	536	Startfase/ algemeen
Beleidsadviseur Ruimtelijke Ordening	148	32	50	24	96	350	Startfase/ algemeen
Beleidsadviseur Wonen	69	20	37	12	33	171	Startfase/ algemeen
Beleidsadviseur Economie/Bedrijvigheid	69	12	37	12	33	163	Startfase/ algemeen
Beleidsadviseur Mobiliteit	69	20	37	12	33	171	Startfase/ algemeen
Communicatieadviseur	0	4	88	0	32	124	Gebiedsuitwerking
Participatieadviseur	0	4	176	0	32	212	Gebiedsuitwerking
Financieel adviseur	24	0	8	56	40	128	Energieafspraken
Project-/programmamanager	0	0	136	16	982	1.134	Uitvoering
Strategisch adviseur / concernstrategie	169	4	54	56	102	385	Startfase/ algemeen
Bestuursadviseur	45	13	49	24	45	176	Gebiedsuitwerking
Ondersteuning	450	0	0	0	0	450	Startfase/ algemeen
Juridisch adviseur Omgevingswet	73	0	29	8	20	130	Startfase/ algemeen

Inzet gemeente met maximale regionale afstemming

[illegible]